

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Am's Soc. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видає Стіваришине “Українських Робітничих Вістей” Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS c/o Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміненні в газеті рукописні не звертає ся, хіба що дописувачеві вказано зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на случай її непоміненні та залучити поштову марку на її пересилку.

ДАЛЕКОСХІДНА АВАНТУРА.

Після забрання ся альянських військ з Сибіру і повного там розгрому козачківських та семієвських банд, на Сибірі зістала заснована Далеко-Східна Республіка, столицю котрої є місто Чіта, в Збайкальській області.

Японські і взагалі альянські капіталісти, після невдачі укоронувати на сибірського царика Колчака або Семенова, погодились з думкою утворення на Сибірі демократичної республіки, яка поставила собі за ціль “Установчі Збори”, а не радянську форму правління. Для японських капіталістів і японського імперіалізму конечно треба було мати буфер між Сибірською Росією і народами Сходу (Китаю, Кореї і таки самої Японії).

Але надії японських імперіалістів не справдилися. До Установчих Зборів Далеко-Східної Республіки увійшла більшість комуністів і правительством тої республіки отверто стадо на сторону Світів. Тоді японські імперіалісти пішли на новий риванш. Не будучи упевнені, яку позицію займе нове правительсто Далеко-Східної Республіки, японські імперіалісти держали під своєю охороною на всякий случай банду чорносотенних царських генералів, вставивши ся своїми кровавими погроми над населенням Сибіру за останні три роки.

Що діяло ся у Владивостоці і Никольську після заняття їх контрреволюційними бандами — невідомо. Російська газета “Шанхайская Жизнь” з 27. мая пише, що після донесення агенції Райтера, у Владивостоці “порядок” і “спокій”; але “если там і спокійно — каже від себе “Шанхайская Жизнь” — то се — спокій могли, спокій відчаю і страху смерті, вповні зрозумілий в присутності величезного японського гарнізону з артилерією і при свідомості повної безкарности для катів і убійників.”

З приводу сеї нової японської авантури на Сибірі “Шанхайская Жизнь” пише:

“Коли Японія годила ся на утворення буферної далеко-східної держави, вона мала в виду буфер “чорний” з покритим Японією і ворожим Сов. Росії правительством, буфер, котрий дав би повну свободу діяльності в ній Японії, такий буфер, за посередництвом котрого Японія твердою ногою стала би на азійським континенті, загрожуючи Росії і Китаю і на завжди загрожуючи економічній шляху на Сибір Америці”.

Еще недавно телеграми доносили, що Японія рішила відтнути свої війська з Сибіру, але себчас-же на другий день наспівали вісти, що Японія не тільки не відтгає звітам своїх військ, а еще їх побільшає. Ізза присутности японських військ на Сибірі між японськими промисловцями і навіть в самій японській правительстві було два течії. Та коли показало ся, що правительсто Далеко-Східної Республіки і не думає грати родю лояка японського капіталізму, тоді:

“Ні голос торговельно-промислової класи Японії, яка домагала ся евакуації японських військ із Приморья, ні часть кабінету Хара, яка наставляла на тім, не могли здержати японських імперіалістів від нового авантурницького виступу на Далеком Сході. (“Шан. Жизнь”.)

Як підготувалась ся авантура японськими імперіалістами, про се свідчить донесене китайської газети “Го цзи”, яка пише:

“Після донесення дипломатичних кругів, воєнна партія “одної держави” (як видно, то китайська преса боїть ся назвати навіть імя тої держави) вислала всіх своїх офіцерів в ріжні місця Гірнської Імперіалістичної провінції, а то: в Погрениччу, Гайлар, Манджурію і Гродеково.

Офіцери мають за ціль своєї поїздки сіяти безпорядки в вказаних місцевостях Китайської Східної залізної дороги і тим утворити мотиви для вислання японських експедиційних військ в районі дороги. Всі офіцери вступають в звязи з російськими реакційними групами, щоби ліпше викликати безпорядки”.

Японія, яка еще підчас російсько-японської війни 1904—1905 рр. побіла світовий рекорд в області шпіонажі, оказалась на сім вершкуні і тепер. Вона має своїх шпіонів не тільки по цілій Сибірі, але і в Сибірській Росії. Японський імперіалізм не повстаєть ся окрадити свого юного агента в червону барву і післати його до Сибірської Росії, коли сего вимагають його злодійські інтереси. Таким агентом японського імперіалізму, як доносить “Шанхайская Жизнь”, був післанний до Росії японський “ліберальний” журналіст Фуе, якого японська ліберальна преса записала в ряди мучеників за те, що японська цензура вичеркувала по 30—40 слів з його телеграм про Сибірську Росію. А тепер японська газета “Кукусай” містить статю сего “ліберального” журналіста, в котрій він пише, що політика Леніна не змінила ся, що всі уступки, котрі були зроблені в області заграничної торгівлі і мирові договори, — все се нічого не доказує. І він, сей “ліберальний” журналіст, робить таке заключення:

“Основи большевизму сильніші, чим колибудь, і у Леніна нема ніяких підста відмовити ся від комунізму. Капіталістичним державам даремно надіятися на мирним шляхом поводити комуністичну Росію. Також непрактично відрізати її від світового ринку, тому, що Росія являєть ся складом ріжних природних богатств протягнутих ся на обидві части світа”.

І тепер японські імперіалісти, вислухавши звіт свого післанця про те, що мирним шляхом комунізму в Росії не повидати, рішилися на оружний виступ. Підготували провокації своїх агентів ґрунт для вислання в ріжні часті Сибіру сво-

їх військ, вони разом з тим уоружили російські контрреволюційні банди, якими прикривають свої злодійські заміри, говорячи, що переворот на Далеком Сході виконує “русский народ”. На чолі сего “русского народа” на Далеком Сході стоїть Меркулов, “лідер найскрайнішої правої японської, погромно-чорносотенної організації, яка орієнтувала ся виключно на Семенова і Японію”. Так характеризує той “русский народ” “Шанхайская Жизнь”.

При першій донесенню про події на Далеком Сході радісно забодось ренегатське серденько Бурцева і всего “русского народа” з “Общего Дела” в Парижі.

“Від Алексеева і Корнілова до Девікіна і Врангя на полудни, від спроби самарських Установчих Зборів до героїської боротьби адм. Колчака на сході, боротьба Чайковського і ген. Мілера на півночі і наступ Юденіча на заході — який одноцілий, який нерозривний ланц російського патріотизму і героїзму... ліпших синів Росії!”

І от сей ланц “російського патріотизму і героїзму”, передаваний з рук до рук капіталістами Європи, докотив ся при помочи Японії до Владивостока. Тільки той контрреволюційний ланц вже заржавлений, розбитий, найсильніші його звена лежать в холодних снігах Архангельська, в Балтійським і Чорним морях, розкидані по островах Лемносі, Корсичі і по таборах Польщі. І з того контрреволюційного ланца Японія зіпнула на Далеком Сході найслабші його кусочки і надармо Бурцев шле сям кусочкам “свой братській привіт”, бо їх чекає судба головних звен, почавши від Корнілова а скінчивши на Врангяеві.

Волинець.

Сен Катаяма.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ В ЯПОЇІ.

Війна 1916—1919 рр. принесла людуству много тяжких бідовань. Робітники і незаможне населення воювавших країв все еще терплять від її наслідків. Для них мир еще не настав. Вони зробились жертвами імперіалізму, котрий став ланом положення у всіх краях світа. Націоналізм, сильно окрашений джінгоїзмом, панує у всіх краях Європи і Америки. В результаті війни оказалось, що робітники і бідняки утнетені більше, чим коли ноді.

Одинока ріжниця в стремліннях двох диктатур — диктатури пролетаріату і диктатури буржуазії — заключаєть ся в тім, що перша вимагає пановання тільки на час, а друга хочне закрити ся на завжди. Диктатура пролетаріату існує лише до того часу, поки не знищено реакційної могутости буржуазії, тоді як диктатура буржуазії має постійний характер і існує для того, щоби піддержувати панованне капіталістичної класи.

З того часу, як Японія приєднала європейську систему правління, японські робітники цілковито придушені самодержавним капіталістичним правительством. Поліція, суд, тюремні і жовніри — всі ті оруддя утиску перебрані від інших країв і сконструовані на взірєць німецьких. Однак Японія занимала инше положення, як другі союзні держави. Вона наживалась завдяки розвою свого воєнного промислу. Прихід від сеї галузи промислу часто доходив 75%—100%. В краю накопичилось кілька тисяч мільярдів. Сей розвіт промислу і вишньої торгівлі викликав надзвичайне підвищенє цін на предмети першої необхідности, особливо на споживчі продукти. Капіталісти всюди наживали мільони, а на долю робітників припадали лише незначні окружники. Робітників не могли перенести нужди, викликані підвищенєм цін на ризь, що головну поживу Японії, і обурились проти торгівлі рижом.

Великий бунт вивх в серпні 1916 р. Він вивих ся в великі заворушення в многих місцевостях: в рух було втягнуто до 10,000,000 люду. У многих торговців рижом спалено доми і склади. Десятки тисяч люду зістали арештовані. Около 8,000 з них віддано під суд і засуджено на грошеві кари та на тюрем. До всіх були примінені висші міри кари. Заворушення були вдушені поліцією, много були ранені і убиті жовнірами. Після довгої боротьби, властям вдало ся нарешті зломити масовий виступ робітників і бідняків.

Діяльність японського правительста вислала робітникам призначене поліції і армії. Вони знають тепер, що поліція і армія являють ся орудами капіталістів і існують тільки для того, щоби подавляти виступи зі сторони робітників.

У робітників зародилось велике озлобленє проти армії, поліції і взагалі проти всего правительственого апарату. В Японії страйк вважаєть ся злочиним, і страйкері підпадають арештованям і каторжній тюрем на шість місяців. Рижові бунти в більшости випадів представляли собою масові акції і відбували ся в містах і великих промислових центрах. Рух мас приніяв величезні розміри, і тепер страйки відбувають ся у всіх галузях промислу, не дивлячись на закон проти страйків. На фабриках, залізних доротах і в гірничих промислах страйки стали звичайним явищем. Декотрі з них кіньять ся побідою робітників, инші — поражкою, але рух поступенно росте.

Для японських робітників революція в Росії і Німеччині

ПРОВІДНИКИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ НА УКРАЇНІ.

Ол. Шумський.

В. Блакитний.

Гр. Гринько.

явилась дійсним відкритєм. Навіть кулі*) на улицах Токіо різко відповідають поліційним, пригадуючи йому судбу царя і кайзера.

За останні 40—50 літ навчили ся користуватись машинами і інструментами, котрі вони зразу привозили з Заходу, а після стали виробляти у себе. Тепер вони уміють будувати фабрики, кораблі, броненосці, залізні дороги, вилити армію і виробляти боеві знаряддя. Розумієть ся, у них не було часу навчитися ся иншого, наприклад, політики і соціальних реформ. При кожнім русі вперед приходилось чинити ся з реакційними законодавством.

Тепер, коли вони перейшли школу дійсного промислово-технічного образования і почали приспосовувати ся до сучасного капіталістичного режиму, вони почали також обороняти свої права, не дивлячись на суворий бюрократичний режим. За останній час вони пізнали, що страйки і бунти вимагають занадто много жертв. Тому вони нашіли инший спосіб ведення боротьби проти капіталістичного гнету — за посередництвом зорганізованого отвертого саботажу.

Перший раз вдало ся успішно перевести саботаж 16,000 робітникам на фабриці будови кораблів в Кобе, а серпні 1919 р., протягом 10 днів. Сей саботаж явив ся першою того рода спробою в Японії. Він був переведений на широку розміри, і про него було зачасу отверто заявлено властям і цілому світови. Робітники зборили ввадки, як завжди, і піддержували повний порядок і дисципліну. Ніхто не був арештований. Ні капіталісти, ні правительствені власти, із всемогучою поліцією і жандармерією, нічого не могли зробити, щоби перешкодити саботажеві. Рука закона оказалась безсилною. Через 10 днів робітничий референдум висловив ся в користь продовження саботажу. І в результаті робітники вишли з боротьби побідниками без всяких жертв або втрати зарбіку. Не дивно, що така тактика була прийнята у всіх підприємствах.

У японських робітників є одна перевага над американськими — вони говорять одною мовою. В краю нема ріжкомовних федерацій і колоній чужинців, як в Америці. Тому вони скоро організують ся, не дивлячись на перешкоди зі сторони закону. Був час, що вони інтересували ся загальним голосуванєм, — але відчасу останніх загальних виборів до парламенту 10. мая 1920 р., на котрих кандидати буржуазії виказали неімовірно віроломство, вони залишили всяку надію на парламентарну діяльність і звернулись до прямої акції. Іменно тому вони все бачили і більше звертають свої очі до большевизмі Росії, щоби піти за її приміром.

Озлобленє проти армії усилилось від часу рижових бунтів, коли много жовнірів розстрілювали страйкерів. Від того часу много страйків було здужено військами. Упадок

*) Кулі — се японський або китайський робітник, що носить візком на двох колесах пасажирів.

престіжу армії в очах робітників являєть ся дійсною причиною того, що побіта в Николаевську, про котрі було стільки шуму, не викликали того озлобленія і ненависти до Росії, котрих сподівались. Але працюючи були обурені проти воєнних властей, що викликали со сумну подію.

Про події в Николаевську я напишу в иншій статі, присвяченій тій політиці, котру Японія дійсно веде на Сибірі. Вистарчить однак сказати, що мілітарний проект утворення відповідного претексту для експедиції в Сибір і для иншої окупації Николаевська і північного Сахаліну шляхом роздування шовінізму серед населення цілковито не вдав ся. Роздратованє проти армії і правительста поширено в народі сильніше, чим коли иноді. Се роздратованє еще більше скріпило ся, коли, як при знають воєнні власти, стало відомо, що японські війська в Николаевську виконали несподіваний напад о 2-ій годині вночі без всякого попередження.

Японські робітники находять ся під сильнішим впливом російського большевизму, чим американці.

Соціалісти, котрих до сего часу утискали, піднімають голову і організують ся в партію, яка кидє вивоз правительству. В найближшій будуччій робітники зможуть піддержати незалежність Кореї і подати руку большевикам.

В Японії капіталісти не так сильні, як в Західній Європі; і армія, утворена на підставі загальної воєнної повинности, скоро побачить, що жовніри-робітники не будуть більше бити ся проти своїх рідних братів.

ЩЕ ПРО ЗІЗД ЧЕСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Те, що стало ся на зізді чехословацької лівиці 14. до 17. мая, було вже раніш допередбачення. Вказувала на сеї преса, яка не скривала сеї теції, що промочувала собі дологу і завойовувала не зовсім зледцодані умні, а накінєть сам зізд дав цілковите виснесенє.

Ухвали останнього XIV. зізду лівиці чехословацької соціал-демократії знівечили всі плани й замісли, чи то плани професіоналів, які бажали утворити центр, або незалежному соціалістичну партію, чи врешті плани тих, які бажали здержати стару назву партії і створити з неї резервуар всіх тих елементів, які що правда, в засаді признають Третій Інтернаціонал, одначе не погоджують ся з його тактикою і застереженнями вступлення.

Зізду був доволі численний. Взяло в ньому участь 569 делегатів з усіх сторін Чехословацької республіки України. Число се тим більше поважне, що по останних перебідуванях чеського уряду проти комуністів у 80 повітах чехословацької республіки увязнено 1,273 осіб, головню побідників, з чого обжаловано

764, а засуджено 332 разом на 245 літ тюрем.

На зізді явило ся теж багато гостей. За німецьку комуністичну партію промовляв д-р Маєр, за комуністичну партію Чехословацьчини Крайбіх, за польську соціалістичну партію робітничу Е. Хобот, за малярських робітників Сурані, за жидівську комуністичну партію Кон.

Буржуазних гостей і кореспондентів буржуазної преси на зізд не допущено.

Цікавий був звіт секретаря партії Лека. Партія має 2,400 партійних комітетів, які налічують мільон членів. Посольський клуб має 27 послів. Партія має 34 часописів, з того 4 чеські днівники, і словачкий, решта се тижневики і місячники. Касовий оборот вносить для мільонів, з чого найбільше, бо 332,000 зібрано на фонд увязнених. Партія заложила свою робітничу книгарню, а зараз організує секретаріат для сілських сіл.

Перший день зізду виповнило привіти і дискусія над партійним звітом, передєвсім над винайденєм способів поправлення фінансового стану. Другого і третого дня виходило реферати (Наймн, Дольєраль, Шмераль) і переведено голосуванє.

По рефератах було голосуванє за переіменування “лівиці соціально демократичної” на “комуністичну партію”, за прийнятє 21 московських точок та приступленє до III. Інтернаціоналу.

Велике враженє на зізді зробило привітє письмо від Муни, Замотського, Стадніка і инших увязнених, які домагались ся рішучости і ясного постановлення справи.

Вислід і перебіг нарад чеської лівиці має неабияке значенє для робітничого руху в Чехословацьчині. Головне те, що до нового розламу в лоні чеського пролетаріату не дійшло. А сего бажали і на се чинили і буржуазні круги, а не менше а може і більше праві.

Відповідно на ті сподівання була повна однодушність під кожним зглядом.

Побідила скрайна ліва течія, яка закинула шлях компромісів. Уже в часі приготування до зізду ліве крило усунуло з редакції начального органу “Rude Pravo” двоє редакторів, Лева і Кранського, а перед самим зіздом на два дні уступив генеральний секретар партії Шкатуля. Вони були прихильниками лівої групи, але не комуністичної.

Всі половинні проекти упали. Праский зізд в карлівському репрезентативному домі, зірвання чеською лівицею з давними традиціями і опортуністичною програмою, цілковито виснажило нам нові дороги чеського революційного пролетаріату. (За “Впередом”.)

Хемічний промисл в житомирських повіт.

В житомирських повіт розвиваєть ся хемічний промисл на спількових основах. Сим промислом живо інтересуєть ся селянство, яке числить на обміню своїх продуктів за фабричні товари.